

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ:

Επαναληπτικές ασκήσεις στα ουσιαστικά, επίθετα, μετοχές και αντωνυμίες

Α. ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

1. Να βάλετε τα ουσιαστικά της β΄ κλίσης στις κατάλληλες πτώσεις:

τῷ	(ὁ υἱός)	αἶ	(ἡ ψῆφος)
τοῖς	(ὁ στρατηγός)	τὸν	(ὁ καρπός)
τῶν	(ὁ ἵππος)	τὴν	(ἡ κάμηλος)
τοὺς	(ὁ ἰατρός)	τὰς	(ἡ ὁδός)
τοῦ	(ὁ ἥλιος)	ῶ	(ὁ δοῦλος)
τῇ	(ἡ ὁδός)	τῆς	(ἡ ἔλαφος)
τὰ	(τὸ δῶρον)	τοῖς	(τὸ μῆλον)

2. Να βάλετε τα ουσιαστικά της α΄ κλίσης στις κατάλληλες πτώσεις:

τοὺς	(ὁ νεανίας)	τὴν	(ἡ γλῶττα)
τὰς	(ἡ αἰχμή)	τοῖς	(ὁ πολίτης)
ῶ	(ὁ δεσπότης)	τῆς	(ἡ θῆρα)
τῆς	(ἡ ἄμυνα)	ῶ	(ὁ πολίτης)
τὴν	(ἡ κομιδή)	οἱ	(ὁ γυμναστής)

3. Να βάλετε τα ουσιαστικά της γ΄ κλίσης στις κατάλληλες πτώσεις:

οἱ	(ὁ λέων)	τῶν	(ὁ ἱερεύς)
τῶν	(ὁ ἄρχων)	τὴν	(ἡ τέρψις)
τὸν	(ὁ γίγας)	τοῖς	(ὁ μάντις)
τοῖς	(ὁ ἰμάς)	τῇ	(ἡ φύσις)
τὸν	(ὁ Ξενοφών)	τὰς	(ἡ κτῆσις)
τοῦ	(ὁ θεράπων)	τοῖς	(ὁ ἐλέφας)

4) Να γράψετε τα παρακάτω ουσιαστικά α' και β' κλίσης στις πτώσεις που ζητούνται. Προσοχή στον τονισμό.

ὁ δεσπότης: κλητική ενικού:	ὁ βίος: κλητική ενικού:
αιτιατική πληθυντικού:	ὁ μῦθος: δοτική πληθυντικού:
ἡ βασίλισσα: γενική ενικού:	αιτιατική πληθυντικού:
ἡ πεῖνα: δοτική ενικού:	ὁ Κῦρος: αιτιατική ενικού:
ὁ Θαλῆς: κλητική ενικού:	τό ἄλθον: αιτιατική πληθυντικού:
ὁ Γοργίας: γενική ενικού:	ἡ κάμινος: δοτική ενικού:
ἡ Αθηνᾶ: δοτική ενικού:	ονομαστική πληθυντικού:
ἡ γῆ: αιτιατική ενικού:	ἡ μοῖρα: ονομαστική πληθυντικού:
ἡ τιμή: δοτική ενικού:	γενική πληθυντικού:

ὁ συνεχής: κλητ. εν.	κλητ. πληθ.
τὸ ἀγενές: αιτ. εν.	αιτ. πληθ.
ὁ φιλαλήθης: γεν. πληθ.	δοτ. πληθ.
ὁ βραχύς: αιτ. εν.	αιτ. πληθ.
ὁ ἐπιμήκης: δοτ. εν.	κλητ. εν.

3) Να συμπληρωθούν οι φράσεις με τα τριτόκλιτα επίθετα που δίνονται:

- Ἡ ἀρχὴ τὸ _____ τοῦ παντὸς ἐστὶ (ὁ ἥμισυς, ἡ ἡμίσεια, τὸ ἥμισυ).
- Παρέχω τράπεζαν _____ ἐδεσμάτων _____ (ὁ, ἡ πλήρης, τὸ πλήρες - ὁ, ἡ πολυτελής, τὸ πολυτελές).
- Ὁ Ἥλιος ἐπὶ _____ ἄρματος τὸν οὐρανὸν διελαύνει (ὁ ταχύς, ἡ ταχεῖα, τὸ ταχύ).
- Πολλάκις τὸ ὠφέλιμον ἐναντίον ἐστὶ τῷ _____ (ὁ ἡδὺς, ἡ ἡδεῖα, τὸ ἡδύ).
- Οἱ Ἀθηναῖοι μετεῖχον τῶν _____ ἐορτῶν (ὁ, ἡ συνήθης, τὸ σύνηθες).
- Οἱ στρατηγοὶ ἔσονται _____ τῷ δήμῳ (ὁ, ἡ ἐπιεικής, τὸ ἐπιεικές).
- Βάδιζε τὴν _____ ὁδὸν (ὁ εὐθύς, ἡ εὐθεῖα, τὸ εὐθύ).
- Ὁ ἄρχων ἐβοήθησε τοῖς _____ πολίταις (ὁ, ἡ ἐνδεής, τὸ ἐνδεές).
- Ὁ παῖς ἦν _____ πατρός (ὁ, ἡ ἐπιφανής, τὸ ἐπιφανές).
- Ἡ χώρα οὐκ ἔχει _____ καὶ _____ ποταμούς (ὁ εὐρύς, ἡ εὐρεῖα, τὸ εὐρύ - ὁ βαθύς, ἡ βαθεῖα, τὸ βαθύ).
- Ὁ φιλόσοφος ὠνόμασεν αὐτοὺς _____ (ὁ, ἡ εὐδαίμων, τὸ εὐδαιμον).
- Οἱ ἄγροὶ γέμουσιν _____ ἀνθέων (ὁ, ἡ εὐώδης, τὸ εὐώδες).
- Νοῦς _____ ἐν σώματι _____ (ὁ, ἡ ὑγιής, τὸ ὑγιές).
- Οἱ στρατιῶται _____ χιτῶνας ἐνεδύοντο (ὁ μέλας, ἡ μέλαινα, τὸ μέλαν).
- Γλῶσσα λανθάνουσα τὰ _____ λέγει (ὁ, ἡ ἀληθής, τὸ ἀληθές).
- _____ θυσία πράξομεν ταῦτα (ὁ πᾶς, ἡ πᾶσα, τὸ πᾶν).
- Οἱ Σπαρτιάται ἐτρέφοντο _____ ζωμῷ (ὁ μέλας, ἡ μέλαινα, τὸ μέλαν).

4. Να βάλετε στον κατάλληλο αριθμό, γένος και πτώση τα τριτόκλιτα επίθετα που βρίσκονται στην παρένθεση:

(ὀξύς) _____ βούλησις	(ἄρραγής) _____ ἐνότητος
(ἥμισυς) _____ εἰσφορᾶς	(γλυκύς) _____ ὕπνου
(δίκαιος) _____ πράξεων	(ἀσθενής) _____ σώμα
(ἐμφανής) _____ ἔργοις	(ἀμελής) _____ τέκνα
(βραχύς) _____ λόγους	(τριήρης) _____ πλοίοις

Γ. ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

Να γραφούν οι τύποι των αντωνυμιών που ζητούνται. Προσοχή στον τονισμό και τους διπλούς τύπους.

ἐγώ: δοτική ενικού στο γ' πρόσωπο: ἀλλήλους: ἡ ἴδια πτώση στο ουδέτερο γένος:

σύ: δοτική πληθυντικού στο ίδιο πρόσωπο:

σε: γενική πληθυντικού στο γ' πρόσωπο: ὅς: τη γενική ενικού στο θηλ. γένος:

.....

σφίσι(ν): η ίδια πτώση στον άλλο αριθμό, στο β' πρόσωπο:

οὐδεμιᾶς: γενική πληθυντικού:.....

οὗτος: κλητική ενικού στο θηλυκό γένος:.....

τόδε: ονομαστική πληθυντικού, στο θηλυκό γένος:

.....

τοιούτος: αιτιατική πληθυντικού, στο θηλυκό γένος:

.....

ἐμοῦ: η ίδια πτώση στον άλλο αριθμό, στο γ' πρόσωπο, στο ουδέτερο γένος (για έναν κτήτορα)

.....

τίς (ερωτημ.): δοτική ενικού στο θηλυκό γένος:.....

ἐμαντῶ: η ίδια πτώση στον άλλο αριθμό, στο β' πρόσωπο, στο θηλυκό γένος:.....

τινός: ο δεύτερος τύπος (ίδια πτώση και γένος):.....

την ίδια πτώση στον πληθυντικό:

Δ. ΜΕΤΟΧΕΣ

1) α) Να αναγνωρίσετε ποιες είναι οι μετοχές του αποσπάσματος (Ξενοφώντος *Ἑλληνικά*, Β, 3, 50-51, σελ. 85-86 σχολ. βιβλίου) και σε ποια κλίση ανήκουν (β' / γ' κλίση).

Θυμηθείτε ότι οι μετοχές ενεργητικής φωνής είναι πάντα γ' κλίσης ενώ οι μετοχές μέσης φωνής πάντα β' κλίσης. Προσοχή υπάρχουν και μετοχές συνηρημένων ρημάτων!

β) Να κλίνετε και στα 3 γένη 1 μετοχή της ενεργητικής και 1 μετοχή της μέσης φωνής (όποιες θέλετε).

[50] ὥς δ' εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο, καὶ ἡ βουλὴ δῆλῃ ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξήλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις.

[51] πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν: Ἐγὼ, ὦ βουλὴ, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἷον δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

α) Μετοχές β' κλίσης:.....

.....

Μετοχές γ' κλίσης:

.....

β) Κλίση μετοχών:

Μετοχή ενεργητικής φωνής

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....